

KOROŠKI SLOVENEK

Naroča se pod naslovom: „KOROŠKI SLOVENEK“.
Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

Rokopisi se naj pošiljajo na naslov:
Politično in gospodarsko društvo, Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

List za politiko,
gospodarstvo in prosveto

Izhaja vsako sredo. — Posamezna številka 15 grošev.
Stane četrtletno: 1 S 50 g; letoletno: 6 S — g
Za Jugoslavijo
četrtletno: Din. 25.—; letoletno: Din. 100.—

Čujte našo prošnjo, matere!

Vaš je sončni dan v majniku, tem vigradnem, materinskem mesecu, posvečenem božji Materi. Da ga ne bi bilo na ta dan nikogar, ki ne bi posvetil vsaj trenutka vam, ljubečim v strogosti, skromnim v najvažnejšem poklicu, srečnim v trpljenju, vam, ki ste najprej in najbolj božja stvar! Nočemo vam peti slavospev, le v zadregi bi zardele in zajokale. Prošnjo imamo do vas, nebolgli ni otroci vas danes prosimo kruha za duha in srce.

Naš rod mora zaživeti v iskreni katoliški veri. V teh temnih dneh mora črpati iz vere v Pravico in Dobroto zaupanje Vanj, pri Njem mora iskati jedro življenske sile, da bo kos valovom, ki vedno silneje butajo ob njegovo dušo. Naš rod se ob neznošnih gospodarskih in socialnih prilikah ne sme udajati obupu, ne brezupen odpirati v svojem srcu kotičkov komunističnim blodnjam. Ko primanjkuje ponekod v družinah že bitnih potrebščin, je med nami velika doba preizkušnje naše vere. Le močni v njej prestanemo današnje stisko, slabiče nas pomandra naslednje jutro. Matere! Po svojem vzvišenem poklicu ste najbližje viru življenske skrivnosti, ob tajni rojstva in rasti zrete v delavnico Njegovo. Bodite zato verne, katoliške do dna svojih materinskih duš, molite in trpite danes brez zle besede za svoje drage, za svoje male in velike otroke! Danes vas rabimo močne krepke, ob vaši moči in kreposti bomo rastle, ob vaših tožbah in obupu padali in se pogrezali. Po vas naj pride k nam božje kraljestvo miru in pravice, da bomo ob zunanjem neredu urejeni, ob zunanji razrvanosti uravnovešeni, ob vsej nesreči srečni še v trpljenju. Bodite, matere, naše duhovnice, da zažari naše oko, danes uprto k tlom, v novi sili!

Še druga velika preizkušnja gre danes po naših domovih. Po vaseh in dolinah našega ljudstva trka pri malih in velikih, tehta, sodi in obsoja. Naš narodni ideal je danes v žarečem ognju, ki naj ga izčisti ter odstrani navlako temne dobe. Na nas je, da danes pokažemo silo narodne, slovenske zavesti, zavesti da smo — kmetje, delavci, obrtniki, uradniki in duhovniki — resnično bratje in sestre po jeziku in duhu. Ponekod smo danes v svoji gmotni boli in stiski majhni, da ne iščemo več sosedov, rojakov, v strahu zase in za svoje, drugod celo se podajamo v mrzlo računarstvo, ob številkah pozabljamo duha, ob vsakdanji skrbi blede v nas ono lepo in plemenito, v čemer smo se narodili prvi dan svojega življenja. Še drugod zaslepljeni ne vidimo, da nas čas vodi za roko k bratom in sestram po jeziku, odtujenim po duhu. Matere! Bodite danes ve Slovenke! Bolj kot mi ostali ste zrle rast duha in srca v vaših malih, ob prvih otroških besedah ste čutile ono veliko in vzvišeno, ki bolj kot kri in sorodstvo povezuje nas vse v eno narodno družino. To je domača, slovenska beseda, učeča in ljubeča, trpeča in se radujoča, slovenska beseda v molitvi in v pesmi, v knjigi in v vsem življenju. Ta beseda je zlata posoda narodnega, občestvenega duha, dana nam je od Stvarnika zato, da ob njej rastemo in živimo ne posamni poedinci, marveč v družini in stanu, v narodni družini tisočerih. Učite nas, svoje otroke, da jo bomo znali končno vendar izgovarjati s spoštovanjem, da jo bomo ljubili in gojili plemenitega duha, katerega nositeljica je. Zato, matere, bodite narodne, slovenske, bodite posebno svojim malim in najmanjšim dobre vzgojiteljice in učiteljice in nam večjim prave slovenske umetnice!

Še tretja preizkušnja je danes nad rodov v deželi. Mati-država išče razkrojene in razdvojene svoje otroke. Zavetje jim pripravlja, nov dom gradi, toplo ognjišče jim zida. Ni ji lahko pri tem delu, ker se je mnogi njeni neposlušni in nebolgljivi sramujejo, jo zaničujejo in često le na ustnih ljubijo. Mi sicer nismo otroci njenega zakona, le

varovanci njeni smo in hočemo videti v njej dobro, ne pisane matere. Naš rod naj ne bo svetlohlinski in ne sme skruniti časti matere-države. Vedeti moramo dobro, da je tudi pri njej kos naše časti. Zato njenega imena nočemo in ne smemo izgovarjati nemarno in zaničljivo, odkrito in očito jo spoštujemo. Da pa postanemo tudi v dejanjih deležni njenega resničnega spoštovanja, bodi njena in še naša velika skrb. Naša v toliko, da sprejmemo vsi, prav vsi otroci slovenske besede, njenega ustvarjajočega, krščanskega duha, ki zaničuje greh in krivico, cení pa pravico in ljubezen. Ne srd in sovraštvo, le pomilovanje dajajmo onim, ki nas hočejo tudi danes še v njenem imenu opra-

viti za kruh, ki ga nam mati-država mora dajati. Matere, vseh domov po Zili, Rožu, Podjuni in drugod na naši sveti zemlji, družite in gradite še tod, dajajte državi zdravih, vzravnanih duš, ne suženjskih, ki hočejo živeti v lastni temi, in ne svetlohlinskih, ki imajo na ustih Boga, v srcu pa hudiča! Učite nas, matere, državlanske zavesti tako, da bomo svoje države svobodni, narodni sinovi in hčere!

Vzore, ideale, vaše in naše smo vam navedli, matere. Naj bi ob tem vašem bogastvu se bogatili, ob vašem zdravju zdravili, ob vaši ljubezni ljubili. Zavedne katoličanke, Slovenke in državljanke ostanete matere našega rodu.

Mladina - korenina narodnega življenja

Povsod v svetu se bije danes ostra borba za mladino, ki je življenski živec vsakega naroda. Kjerkoli si hoče kakršnokoli gibanje priboriti trajnost in korenitost, sega po mladih, razvijajočih se dušah in svežih srcih, dojemljivih za pouk in notranjo izpolnitev. Vse zdravo in nezdravo življenje v svetu stoji danes v znamenju borbe za mladino. Poleg vsega sončnega ob zdravih pokretih se dogajajo mnoge kričeče krivice bolnih življenskih nazorov in njihovih nositeljev nad onimi, ki so bodočnost narodov in vsega sveta.

Z brutalno silo si skuša brezbožni socializem v Mehiki prisvojiti mladino. Segel je v šole in tam odstranil sleherno sled vere in Cerkve, male v šolskih klopih poučuje po svojem učitelstvu, naj zaničujejo stariše, teptajo svetost materinstva, naj skrunijo čistost in nedolžnost svojih mladih src. Tako se vzgaja mehiška mladina, ki naj po socialističnih načelih vidi v Očetu svojega zakletega sovražnika in v stariših svojega nasprotnika. — Učil se je mehiški socializem v Rusiji. Tam med sovjeti danes že dorašča prvi v komunističnem duhu vzgojeni mladi rod. Ne pozna več družine, ne matere in ne očeta, svet in življenje vidi z njegove najtemnejše strani. O tej mladini poročajo, da postaja državi najstrašnejše breme. Vagabundira naokrog, izstradana in raztrgana prosi kruha, oblega mesta in se privaja tatvini in vlomom ter se ne zdrzne niti pred nožem in revolverjem. Sovjetska vlada je morala v očigled nasilni mladini nastopiti s smrtno kaznijo, ki se bo izvajala celo že nad dvanajstletniki. Tako bodo odslej umirali v Rusiji že dvanajstletniki s strelom v čelu in srcu, usmrčeni pa bodo hkrati najstrašnejša obsodba komunističnih načel, ki poznajo le krutost in brezobzirnost, kazen in grožnjo, nič pa ljubezni in spoštovanja pred naravnimi pravicami starišev in mladine. Zdi se, da je s tem odlokom zadet tudi sovjetski komunizem v srce.

Iz najnovejše dobe poročajo iz Nemčije, da

tudi že narodni socializem sega po mladini. Malo ga briga s Cerkvijo sklenjeni sporazum, ne moti ga sveto pravo starišev do rodnih otrok, mirnodušno gre preko pravic katoliškega nemškega ljudstva. „Samo organizacijo hitlerjanske mladine poznam, le-ta edina je dovoljena; za to napovem nasprotujoči katoliški mladinski organizaciji najostrejši boj“, tako je govoril začetkom majnika hitlerjanski mladinski voditelj v. Schirach. Ukinjeno je v Nemčiji katoliško časopisje, katoliški duhovniki so „nevarni elementi v državi“ in sedaj si osvaja hitlerjanstvo nasilnim potom vso mladino. Če le ne bo tudi v Nemčiji taista postala nekoč smrtna obsodba režima!

Ob teh sencah mladinske vzgoje se kot sončni žarek odražajo besede avstrijskega kanclerja, ki je opetovano potrdil pravico starišev in Cerkve do vzgoje mladine v šoli in organizaciji. Kako tudi drugače v državi, ki naj bo katoliška in zato zaščitnica božjega in naravnega prava v svetu?

Tudi naša velika skrb bodi posvečena mladini, našim malim v šolskih klopih in raznih mladinskih organizacijah. Slabi stariši bi bili in slab, suženjski narod, če bi v brezbrizju trpeli, kar je v naši šolski vzgoji pomanjkljivega in nedostatnega. V katoliški Avstriji mora biti varovana čast malih in mladih, varovana tako, da ne bo mladina nikdar v sramoto državi in narodu, kateremu pripada. Kdor našo mladino poučuje v zaničevanju in preziranju slovenskega, domačega sveta in slovenske materne besede, ta zaslužuje mlade duše svoji slepi strasti, ni prijatelj države in naš najhujši sovražnik. Kajti on ruši temelj vse mladinske vzgoje; spoštovanje pred stariši, in torej ni nič boljši od mehiških socialistov, sovjetskih komunistov in rajhovskih narodnih socialistov.

Prvi maj v Avstriji. Obletnico stanovske ustave je naša država proslavila mirno in dostojno. Posebno svečano so obhajali prvi maj na Dunaju, kjer so ga otvorili s svečano božjo službo v vseh dunajskih cerkvah. Po pontifikalni sv. maši v Štefanovi stolnici se je zbralo nad 60.000 mladine na dunajskem stadionu, mladino je v prisrčnem govoru nagovoril zvezni kancler. Opoldne pa so se predstavili zveznemu prezidentu zastopniki avstrijskih stanov. S predsednikovim pristankom je zvez. vlada odredila svobodo 600 internirancem in kaznjencem, delavskim, športnim in izobraževalnim društvom je bilo vrnjeno zaseženo premoženje. — Slično je potekel državni praznik prvega maja tudi na Koroškem. Izgredov ali nemirov ni bilo nikjer v državi.

Izid volitev v Jugoslaviji. Minulo nedeljo so se v Jugoslaviji vršile volitve v državno skupščino. Kot doznavamo ob zaključku lista, je dobila vladna lista ministra dr. Bogoljuba Jevtiča ogromno večino 80 odstotkov vseh volilcev, ostalih dvajset odstotkov si delijo ostale tri stranke Hrvata dr. Mačka, Dimitrija Ljotiča in Bože Maksimoviča. Volitve so bile glasom volilnega zakona javne in sicer je vsak volilec imenoval nosilca liste, katero je volil, in sreskega kandidata. S tem da je dobila vladna lista večino, ji pripadejo tri petine mandatov v vseh volilnih okrajih, tudi kjer ni imela večine. Pozornost je vzbudilo razmerno veliko število volilcev dr. Vladka Mačka. O končnem izidu javlja uradna „Avala“, da je iznenadil tudi najbolj optimistična pričakovanja.

Na predkonferenci v Benetkah. 5. maja se je vršil v Benetkah predpogovor zastopnikov Italije, Avstrije in Ogrske k v juniju se vršiči podonavski konferenci v Rimu. Po izjavi avstrijskega zunanjega ministra je pogovor potekel pristržno in njegov uspeh bo izdatno olajšal sledeča rimska pogajanja.

Francija in Rusija sta podpisali medsebojno pogodbo. Začetkom maja sta v Parizu zunanji ministri Laval in ruski poslanik Potemkin podpisala francosko pogodbo, katere vsebina pa je znatno omiljena in ne predvideva več neposredne vojaške pomoči obeh držav, kot se je glasil prvotni osnutek. Kljub navdušenju ob sklepu pogodbe Rusi ne skrivajo svojega razočaranja nad Francijo, ki se je ob odporu Anglije zbalala preozkega prijateljstva z Rusijo. Poročajo še, da obišče sredi majnika Laval Varšavo in Moskvo, da še z osebnim posetom in razgovorom utrdi medsebojne vezi.

Kako je v Abesiniji? Listi poročajo, da se priprave za vojno v Abesiniji še vedno vršijo naprej. Že danes stoji ob meji 70.000 italijanskih vojakov, ki gradijo barake, okope in utrdbe. Mussolini nadalje pripravlja za slučaj potrebe tudi 1000 aeroplanov. Seve tudi Abesinci ne držijo križema rok, marveč hitijo s pripravami in iščejo zaveznikov. V sporu prihaja vedno bolj v ospredje Nemčija, ki vedno očitneje simpatizira z Abesinijo. Tudi Japonska se že odkrito zavzema za Abesince. Ostale države z naraščajočo skrbjo opazujejo razvoj ter se boje, da ne postane italo-abesinski spor povod mednarodnim zapletljajem.

Cerkev — najodličnejša pobornica za mir. Ob zaključku svetega leta so se vršile v Lurdu velike verske slovesnosti za mir med narodi sveta. Došel je tudi papežev odposlanec, katerega so sprejeli trije kardinali, 75 škofov in nadškofov in tisoči ljudstva od vseh strani sveta, med njimi tudi Slovenci. Skupno je prisostvovalo slavju nad 300.000 ljudstva, ki se je zgrinjalo ob lurški votlini. Noč in dan, tri dni zapored so se darovale na izjemno dovoljenje sv. očeta neprestano sv. maše, trije francoski generali-vojskovodje so stregli ob lurškem oltarju, brezštevilna množica pa je neprestano molila in prepevala. Višek slovesnosti je bil dosežen, ko je zbrano ljudstvo nagovoril po radiu sv. oče sam ter v njegovem imenu prosil lurško Mater za posredovanje miru v svetu.

Novi zakon o obrtnem socialnem zavarovanju.

Vlada je izdala zakon, ki urejuje bolniško, nezgodno, starostno, brezposelno in invalidno zavarovanje vseh v industriji in v rudarstvu, v obrti, v trgovini in prometu, v denarnih, kreditnih in zavarovalnih zavodih, v prostih poklicih in v družinskem gospodarstvu nesamostojno zaposlenih

delavcev in nameščencev. Glede bolniškega, nezgodnega in brezposelnega zavarovanja in glede ureditve starostne podpore je stopil zakon že s 1. aprilom v veljavo; glede starostnega in invalidnega zavarovanja pa stopi šele v veljavo, ko bodo dani zato splošni gospodarski pogoji. Ker prinaša zakon marsikatero spremembo, ki bodo zanimale tudi naše čitatelje, posebno pa obrtnike in druge podjetnike ter njihove uslužbence, prinašamo spremembe, ki se tičejo zavarovanja delavcev.

Obseg zavarovancev je ostal isti, kot je bil dosedaj, samo otroci podjetnikov se s 1. aprilom t. l. izključijo iz zavarovanja. Ako ima kateri podjetnik interes na tem, da ostanejo njegovi otroci še zanaprej zavarovani, mora to nemudoma javiti pristojni bolniški blagajni; če pa ne, je treba na vsak način dotične osebe odjaviti.

Prispevki se ne računajo več po razredih, kot je bilo to dosedaj uvedeno pri zavarovanju delavcev, temveč po zaslužku, ki se prijavi blagajni. Prijavo podpišeta odslej podjetnik in delojemalec, medtem ko je bil dosedaj samo podjetnik za pravilno prijavo odgovoren. Prehrana in stanovanje se vračuna z S 2,60 na dan, prehrana sama pa z S 2,10 na dan. Celokupni prispevki znašajo za osebe, za katere je treba vplačevati tudi prispevke za brezposelno podporo, 20%; za ostale pa 12% dnevnega, tedenskega ali mesečnega dohodka, in se razdelijo sledeče: za bolniško zavarovanje 6,25%, za nezgodno zavarovanje 1,75%, za starostno podporo 4% in za brezposelno zavarovanje 8%.

Socialno zavarovanje nudi odslej:

a) v slučaju bolezni brezplačno zdravniško pomoč, zdravila, terapevtske pripomočke (naočnike, podpase itd.), oskrbo v javnih bolnicah za dobo 28 dni in hranarino (Krankengeld) v sledeči višini: dnevno:

pri dnevnem zaslužku	tedenskem	hranarina: S g
od S — do S 2.—	od S — do S 12.—	1.—
od S 2.01 do S 3.—	od S 12.01 do S 18.—	1.50
od S 3.01 do S 4.—	od S 18.01 do S 24.—	2.—
od S 4.01 do S 5.—	od S 24.01 do S 30.—	2.50
od S 5.01 do S 6.—	od S 30.01 do S 36.—	3.—
od S 6.01 do S 7.—	od S 36.01 do S 42.—	3.50
od S 7.— naprej	od S 42.— naprej	4.—

b) V slučaju poroda babično pomoč, ki jo določijo pravila, in podporo v višini hranarine za dobo šest tednov pred in šest tednov po porodu ter prispevek za dojenje za dobo 12 tednov po porodu. Do teh prispevkov pa imajo samo porodnice pravico, ki so bile v zadnjih 12 mesecih pred porodom zavarovane najmanj 26 tednov pri isti blagajni.

c) V slučaju smrti zavarovanca izplača bolniška blagajna sorodnikom, če pa teh ni, osebam, ki so krile pogrebne stroške, prispevek v višini pet-

desetkratne hranarine, do katere je imel zavarovanec pravico.

d) V slučaju nezgode ima zavarovanec pravico do zdravljenja na račun bolniške blagajne kot pod a), ter do nezgodne rente, ki znaša pri polni delanemožnosti 66½% podstavkine mere (Bemessungsgrundlage). Podstavkina mera znaša 312kratni povprečni dnevni zaslužek v zadnjih 52 tednih, največ pa S 2340.—. Če se delazmožnost vsled nezgode ni znižala za več kot 50%, se nezgodna renta zkrajša za 10%. V slučaju smrtne nezgode ima zaostala vdova pravico do ene petine podstavkine mere, vsaki otrok do končanega 16. leta 15% podstavkine mere, v slučaju pa, da je otrok popolna sirota, 20% podstavkine mere.

e) V slučaju brezposelnosti imajo osebe, ki so za brezposelnost zavarovane, v svoji eksistenci ogrožene in so bile v zadnjem letu najmanj 20 tednov zavarovane, pravico do podpore, ki je ostala pri boljše plačanih delavcih enako visoka, kakor je bila dosedaj; pri mlajših osebah in slabše plačanih osebah pa se je nekoliko znižala. Pravica do podpore traja 8 tednov, na prošnjo se more podaljšati na 12 tednov. 30 tednov dobijo podporo samo tiste osebe, ki so bile v zadnjih 7 letih neprenehoma zavarovane. Brezposelni, ki uživajo podporo, imajo tudi pravice do bolniškega zavarovanja, samo namesto hranarine dobivajo le brezposelno podporo.

f) Starostno podporo dobijo osebe, ki so dopolnile 60. leto in so podpre potrebne ter so ob priliki prijave ali ugodile zahtevam, ki so potrebne za dosego zasilne podpore (Notstandsaulhilfe), oz. so tem zahtevam ugodile v zadnjih treh letih, ali so bile v zadnjih desetih letih najmanj pet, ali pa v zadnjih petnajstih letih najmanj 8 let na ozemlju avstrijske države proti brezposelnosti zavarovane. Osebe, ki so zaposlene v družinskih podjetjih (služkinje, strežnice, kuharice itd.) dobijo za starostno podporo, moški po končanem 60., ženske po končanem 55. letu mesečno 30 S, ako so bile v zadnjih šestih letih najmanj dve leti zavarovane. V ostalih slučajih znaša starostna podpora dvajsetkratno dnevno brezposelno podporo.

K družinskim članom, kojih pravice se bodo določile šele potom pravil, se morejo prištevati samo žena in otroci do izpolnjenega 16. leta; če žene ni, velja za gospodinjo samo mati ali sestra.

Po novem zakonu je uvedeno nezgodno zavarovanje za vse osebe, torej tudi za služkinje, ki so bile dosedaj od tega zavarovanja izključene.

Hranarina se izplača šele od 3. dneva delanemožnosti, če pa bolnika oskrbuje delodajalec, dobi ta odškodnino v višini polovične hranarine.

Vlada je morala izvesti reformo socialnega zavarovanja, ako je hotela zavarovanje, ki je postalo eden izmed najvažnejših gospodarskih in socialnih faktorjev, sploh še obdržati in gospodarstvo socialnih zavodov spraviti v ravnotežje. Za

PODLISTEK

Ksaver Meško:

Na Poljani.

(28. nadaljevanje.)

Zacingljalo je spet; duhovnik je pokleknil in je povzdignil sveto hostijo — Nandetu je zastalo srce, oči so se mu razširile, in bilo mu je hipoma, kakor bi bilo vse pred njim zavito v polprozorno meglo. Obrisal si je oči . . . Kje so čarovnice? Ali jih res ni? . . . Hip še, da povzdigne duhovnik kelih, tedaj morda . . . Miruj srce, utripajoče glasno, da bi se ga lahko slišalo v vseobčni tišini . . . A kaj je bilo to? Nenadoma ga je prijela od zadi hladna roka za uho. Poškilil je za hip na stran, oči ni smel odvrniti povsem od oltarja — ni videl jasno, a resnično, prisegel bi, da je bila ta krepka roka in ta kosmata suknja Tonetova. Prisegel bi, in ne pekla bi ga vest, da je prisegel krivo. V istem hipu mu je izpodnesla nevidna roka stolec izpod nog, da je treščil s kolena trdo ob tlak in je zaječal poltiho. Obenem ga je zaskelilo na nogi ob strani; stavil bi, da ga je pičil nekdo z buciko. Zaškripal je z zobmi od bolečine in od jeze in je pogledal v stran. Res, Lahov Jakec kleči takoj drugi ob njegovi levici. A glej, kako zamaknjeno vpira oči v oltar. Ali je zmožen ob ti koprneči pobožnosti take hudobije? A roke, kje so roke Jakčeve? — Ni jih še našel v gneči, že ga je zaskelilo spet, v stegno, močno in pekoče, da bi skočil pokoncu.

„Sakrament falot!“

Z vso glavo se je okrenil proti njemu star možak ob desnici.

„Ali si v hlevu, fant?“

Od zadi ga je sunila krepka roka.

„Med povzdigovanjem, pa kolne! Tak fantalin!“

„Zlasati ga je treba!“

Velika roka je pograbila na temenu za polvlažne lase in ga je dvignila za nje malone od tal. Poltiho ječanje se mu je izvilo proti volji iz prsi.

„Pustiti otroka!“ — je miril mož srednjih let, klečeč ob levici.

Nande je zlezal povsem v dve gubi. Tital je z roko po tlaku okoli sebe, a stolca ni otipal nikjer. „Nihče drugi mi ga ni izpodmeknil nego Jakec. A poplačam mu to hinavstvo!“

Jeza in bridkost sta mu napolnili srce. V očeh ga je zaskelilo, a vgriznil se je v ustnice in je zadržal s silo solze.

„Vse brez vspeha! Brez koristi delo, trud in nemir.“

Strmel je v oltar, v blesteči svetlobi je videl duhovnika, o čarovnicah ne sledu.

„Morda je vse samo prazna storijca.“

Pričel je moliti, a zapletlo se mu je sredi očenaša in ni mogel in vedel dalje.

„Da bi se varal v vsem? Ne, ni mogoče, da bi bilo zlagano vse!“

Rahel kes je potrkal na srce. Iz kesa in iz varanega upanja pa se je rodil trpek srd.

„Mi je mar za stolec in za čarovnice! Čemu bi pač moral dobiti denar ravno od čarovnic! Dobi se ga tudi drugod, in ni treba ne krasti, ne slepariti, ne se vznemirjati. Le delati je treba — ob cesti leži denar . . . Oče naš . . .“

Izmolil ga je lepo do konca, ni se zmotil prav nič.

Duhovnik je zapel pesem zadnjega blagoslova, mladi glasovi na koro so nadaljevali; zazibala se je monštranca, blagoslavljajoča množico, klečečo v ponižnosti od oltarja do vrat . . . Odprla so se vrata, temne gručice so se vsipale iz cerkve.

„Pravzaprav je dobro, da nisem videl ničesar in nimam več stolca, vsaj nimajo čarovnice oblasti do mene, in se mi ni treba skrivati. Hudo bi bilo priti iz cerkve in ne iti čez križpot, ker glej, poti se križajo na vse strani.“ — Zavihal je ovratnik, skrčil je vrat in je stopal krepko z drugimi po cesti proti Trati. Niti zmenil se ni za objestni, škodoželjni smeh Tonetov in Jakčev, ko je stopal mimo njih, stoječih ob pokopališčnem zidu . . .

XIII.

Glej, kako se je vtihotapila sredi v svetonočno radost Vilmino in Tinkino neprijazna senca, ne zaželjena nikoli, došla ob nepravni uri, ob uri in ob dnehu, ko je bila radost onstran ceste, v hiši Dolinarjevi, vsa lepa, čista in neskalska kakor oko božje.

Vendelin je sicer prinesel darila, iz navade, iz usmiljenja morda, a ni prinesel več one ljubezni, ki je obsipaval z njo sestrici ob prejšnjih počitnicah. In kaj so pač darila brez ljubezni, tople in velike, lijoče v mogočnih valovih iz srca v srce. Mernike zlata siplji v naročje komu, a ne daj mu ljubezni, glej, kakor nič so, brez cene, brez bleska, brez koristi . . . Ker podarjena brez ljubezni, so otemnela v očeh Vilminih in Tinkinih darila bratčeva, in v srci, čakajoči v koprnenju, vriskajoči ob izpolnjenem upanju, je legla senca in otožnost.

(Dalje sledi.)

znižanje upravnih stroškov so se ustanovile delovne skupine, ki oskrbujejo dela, ki so vsem bolniškim blagajnam ene dežele skupna, n. pr. pogodbe z zdravniki, lekarnami, nadziranje bolnikov itd. Prvi tozadevni poizkus se je izvedel pod vodstvom vladnega svetnika g. Burde na Koroškem in se je, kot so dosedanje izkušnje pokazale, dobro obnesel.

(Op. ur. Uredništvo lista daje radevoljno v posameznih slučajih natančna pojasnila, ako se slučaj natančno opiše in priloži znamka za odgovor.)
S. P.

DOMAČE NOVICE

Društva, pozor! Tekma za naše glasilo!

„Koroški Slovenec“, uprava in Slovenska prosvetna zveza razpisujeta

Tekmo za nagrade.

Društva, ki do konca junija t. l. pridobijo največ naročnikov „Koroškega Slovenca“ s za tekoče leto plačano naročnino, bodo sledeče nagrajena:

Nagrade:

1. 50 šil. v srebru.
2. 4 vezane zadnje letnike „Koroškega Slovenca“.
3. Zbirka najnovjših slov. knjig (30 šil.).
4. 20 šil. v srebru.
5. 2 leti zastoj naš list.

Tekmuje lahko vsak v okvirju izobr. društva. V občinah, kjer ni društva, lahko tekmujejo tudi poedinci.

Na delo za naše glasilo!

Zlata poroka. (Št. Jakob v Rožu.) Le redkokdaj doživijo družine slovenskih domov jubilej polstoletnega življenja očeta in matere. Zato je bil velikonočni pondeljek praznik cele šentjakobske fare, ko sta stopala po petdesetih letih spet pred oltar k poroki — tokrat zlati — Kompanjev oče in mati iz Leš. Iz res težkih dolžnosti petdesetletnega Bogu in ljudem dopadljivega zakonskega življenja sta stopila, spremljana od bratov, otrok in vnukov, spet pred Njega, ki ju je združil, vodil in blagoslavljal celih petdeset let uprav v današnji sončni dan. Č. dekan so jubilatoma po krasnih poročnih obredih posvetili tople čestitke in izrazili željo, naj bi bil njun zakon vzor še mnogim drugim sedanjim in bodočim.

Neznosne poštno razmere. (Led.) Ko še ni bilo železnice, smo imeli na Ledu pošto. Skozi Led so vozili težko obloženi vozovi vina s Štajerskega. Ko so zgradili železnico, je postala cesta prazna. Če pomislimo, da smo nekdanj imeli pošto na Ledu, se nam zdi čudno, da danes dobivamo pošto samo dvakrat na teden. Pošto dobivamo z Rude, kjer je poštni urad. Vasi Led, Sv. Radegunda, Srednja vas in Šmiklavž spadajo v župnijo Gorenče. V Srednji vasi je dvorazredna šola, v Šmiklavžu pa župnijska cerkev. Povsod drugod, kjer imajo šolo in župni urad, dobivajo pošto po večkrat na teden. Nasproti Ledu onstran Drave stoji Žvabek. Tam dobivajo pošto vsak dan, kar jim seveda privoščimo. Tudi na Suhi, kjer je podobno kot v Žvabeku šola in župni urad, dobivajo svojo pošto dnevno. V Vogrčah jo dobivajo trikrat na teden. Tudi v gorskih krajih, kjer sta šola in cerkev, dobivajo pošto po trikrat na teden. Ne moremo torej razumeti, zakaj se k nam dostavlja pošta samo dvakrat na teden. Mnogi imajo vsled tega škodo. Marsikdo dobi kako sporočilo ali vabilo šele, ko je že prepozno. Ni res, da je pri nas manj poštnega prometa, kakor pa drugod. Res, da marsikdo odda kakšno pošiljko, denar ali drugo, v mestu na pošto, toda ali vsled tega pošta kaj manj zasluži? Če tu oddaš pismo v nedeljo, gre šele v sredo na Rudo in z Rude v četrtek v Pliberk. Torej mine skoro cel teden, predno ga dobi naslovljenec v roke.

Drva za davke. Dež. glavarstvo javlja, da sprejema tudi letos drva za davčne zaostanke. Rabi okoli 3500 kub. metrov bukovih in 1400 borovih drv. Tudi okrajna glavarstva bodo letos — razun celovškega — jemala drva za davke. Cene bodo primerne stroškom in jih bo vlada določila ob razpisu podrobnih pogojev dobave. Prošnje na dež. glavarstvo je vložiti do 30. junija t. l., okrajna glavarstva razpišejo pogoje dobave drv na uradnih deskah.

Sebastian Kneipp, der Vorkämpfer für die gesunde Lebensweise, trank ihn selbst-seinen Malzkaffee, den kerngesunden Kathreiners Kneipp Malzkaffee.

Dve iz Bilčovsa. Tukajšnja „Bauernschule“ se razvija v nekam čudno smer. Po svojem ustanovitelju zamišljena kot šola kmečkih fantov in deklet v pristni kmečki miselnosti, postaja ta šola pri nas navadna nemška konkurenca proti naši slovenski prosvetni organizaciji. Da gre pri njej samo za raznarodovanje slovenskega ljudstva, priča nedavno v Kotmari vasi uprizorjena nemška igra „Der Dorfbell“, ki so jo podajali tečajniki naše „Bauernschule“. Naše stališče do nje je ob takih slučajih seve popolnoma jasno. — Še žalostno novico imamo: gdčna Ivanka Ferjančičeva, učiteljica na naši ljudski šoli, je težko zbolela in se nahaja trenutno doma v Celovcu. Slišimo, da jo bo začasno nadomestila pomožna učiteljica. Želimo gdčni učiteljici, da kmalu okreva in se vrne na staro mesto.

Zadnja pot dr. Matka Juga. (Borovlje.) Do dvatisoč pogrebcev se je zbralo minulo sredo ob hiši žalosti. Nadvse dostojno se je poslavljaj Rož od svojega spoštovanega rojaka-zdravnika, res lepo in primerno je vzelo slovo od svojega odličnega občana rožansko mestece po zastopnikih svojih uradov in organizacij. Došli so še č. duhovniki vseh bližjih in daljših fara, nadalje pokojnikovi poklicni prijatelji, tovariši iz njegovih šolskih let in še stotine drugih. Kondukt je vodil mestni župnik dr. Geramb ob asistenci č. g. Vavtija, Worniga, Trabesingerja in Knavderja. Po obrednih molitvah ob hiši žalosti je zapel boroveljski moški zbor ubrano in mehko žalostinko „Glej dognanje svoje!“, nakar se je ob zvonjenju boroveljskih zvonov začel brezštevni pogrebni sprevod pomikati na mirodvor. Na grobu je opravil pogrebne molitve ob asistenci č. dr. Geramb in se nato v globokem govoru spomnil rajnega kot praktičnega katoličana, dobrega sinu matere — Cerkev. Č. župnik Starc je vzel od rajnega slovo v imenu narodnih organizacij ter se je rajnemu v grob zahvalil za njegovo veliko, vsemu rodu izkazano ljubezen, č. Koschier pa se je od rajnega doktorja poslovil v imenu njegovih šolskih tovarišev. Spet se je oglašil zbor Borovljancev v tožni nagrobni. Padati je začela nato prst na njegovo krsto ter zakrila grob dragega očeta in zdravnika-rodoljuba. Naj počiva v Bogu njegova duša!

Smrt vzorne mamice. (Žihpolje.) Na cvetno nedeljo zjutraj so zaspali v Gospodu 57letna mati in gospodinja Sivčeve družine na Žihpoljah. Pogreba se je udeležilo izredno veliko ljudi, na domu in grobu so zapeli kotmirski pevci, poslovnili nagovor so imeli č. Koschier. Rajna je bila vzorna mati, verna in zavedna, delavna in radodarna. Do slednjega je ostala zvesta tudi svojemu narodu in je kaj rada posečala prosvetne prireditve naše mladine. Da bi jo njeni in mi posnemali v njeni vzornosti! Sivčevi družini toplo sočutje, materi pa večni pokoj!

Drobiž. V Celovcu je nenadoma umrl odvetnik dr. Zenkl. Njegovo pisarno vodi začasno dr. F. Hurdes. — V Hodišah in Skofičah je priredil Heimathbund „pisano koroško uro“ z igro „Der Bürgermeister von Hintertupfenbach“. — Zločinec Izidor Stürzl, ki je pri Millstattu streljal na orožnika in zakrivil še druge zločine, je bil pred celovškim sodiščem obsojen na smrt. Vložil je prošnjo za pomiloščenje in dobil nato težko dosmrtno ječo. — Brezposelni Jožef Sablatnik v Grabštanju je iskal v gozdu polže ter naletel na ročno granato. Ta je v njegovi roki eksplodirala in ga težko ranila. — Zidarja K. Lipuscha iz Marije na Zili je sodnija kaznovala vsled širjenja komunističnih letakov na leto težke ječe. — 7. maja se je vršilo v Krivi Vrbi zborovanje koroških gostilničarjev. — V Borovljah je umrl 90letni puškar Jožef Krobath. — Iz podružnice na rožanski Bistrici je nek vlomilec ukradel pozlačen kelih. Vlomilca so prijeli, ko je kelih prodajal pri nekem boroveljskem zlatarju.

NAŠA PROSVETA

Naši malčki.

Mladina je naš up, iz nje raste naša bodočnost. Sicer so naši malčki velikokrat oropani — poleg vere — najsvetejšega v globini srca: narodnega čuta. Vendar smo prepričani, da je beseda materina in zgled starišev večkrat močnejši nego sto ponemčevalnih učiteljev, čeprav se z vso vnemo trudijo otroke prepričati: Wir sind ein deutsches Volk, ihr seid deutsche Kinder. Niti božični darovi niso preslepili otrokove čiste vesti in zdravega narodnostnega pojmovanja, da je čutil v učiteljevih besedah laž.

Opazamo, da naši šolarji slovenskega stavka tako dolgo ne znajo pisati, dokler se zanje ne zavzemajo starejše sestre ali bratje, ki so se v materinščini z lastno pridnostjo izšolali doma. Otroci to vedo in čutijo potrebo po slovenskem puku. Saj nemška beseda ne seže globoko v slovensko dušo. Zato otroci prihajajo k nam in nas prosijo, naj jim damo slovensko knjigo, jih naučimo deklamacij, prizorov in z njimi zapojemo domače pesmi.

Ta otroška prošnja je tako močna, da ji moramo ugoditi kljub vsestranski zaposlenosti doma in drugod.

Zato je bil majnik lanskega leta v Libučah, v Dobu in Št. Jurju tako čisto naš. Malčki so zgoledeli ob šmarničnih oltarjih in pod lipami kakor škrjančki nad našimi njivami.

Potem je pel novo sv. mašo naš č. g. Jože Komar. Naša dekleta, posebno pa naši malčki so svojemu mlademu duhovnemu pastirju in celi fari priredili prelep slavnosten dan. Da ste jih videli, s kako otroško ljubeznijo so ga obdali s petjem, deklamacijami, voščili, z venci lilij in nageljčkov! In slavljencu je otroška ljubav prirasla k srcu.

Tekom leta smo imeli več vaških sestankov. Takrat sta oživela zelena hribčka v Libučah in Dobu. Poleg č. gg. kaplanov so mlade čete vodila tudi naša požrtvovalna dekleta. Videle smo, kako globoko v mlado srce se vtisne slovenska molitev in pesem.

Obhajali smo materinski dan. Takrat so mamice ganjene gledale mladi rod, kako bujno raste v ljubezni do najvišjih idealov, v ljubezni do svojega rodu.

In kdo ni bil ganjen pred polnočnico v naši društveni dvorani, ko je stotina otrok prinesla k jaselcam čista srca, prepevala kakor angelčki, govorila božjemu Prijatelju v deklamacijah in melodiji? Ko pa so v prizoru „angelci zaplesali nebeški raj“, smo začutili vso blaženost svete noči in spoznali smo, da nam med mladino cvete zemski raj.

Otroška nedelja pa je merilo duhovne rasti mladine v naši fari in v celi Podjuni. Mladina, zasladrana v Bogu, rastoča v soncu svetega idealizma, je naša in ponos naše slovenske zemlje.

Vam, mlade sestre in bratci širom slovenskega Korotana, kličemo: naprej v pravo, cvetočo pomlad!

Jubilej boroveljskih pevcev. Društvo slov. diletantov je na velikonočni pondeljek priredilo lepo uspelo slavnost z bogatim sporedom. Prijetni sončni dan je privabil preko 500 ljudi v Cingelčev dvorano, mnogo pa jih je odšlo brez vstopnic. Obhajalo je društvo dvojen jubilej: 10letnico društva diletantov in 30letnico prvega slovenskega zbora za Borovlje in okolico. Ko se je dvignil zastor, se je pokazala ganljiva slika: štirje pevci-jubilanti so zapeli pesmi, ki so jih pred 30 leti najprej vežbali in sicer „Prišla bo pomlad“ in „Slovo“. V imenu mladih pevcev je ustanovitelj pozdravil g. Košat v krepkih in jednatih verzih, mlada Milka pa je deklamirala ganljivo pesmico. Predsednik Slov. Prosvetne zveze č. Poljanec je imel kratek pa jednat govor o vzgoji v družini in izobrazbi potomstva. „Ne poznam sicer teh štirih mož-jubilantov in niso mi znane njihove razmere, vem pa zagotovo, da so imeli dobre stariše, ker le dobri stariši zamorejo vzgojiti može, ki ostanejo zvesti Bogu in narodu“, je dejal gosp. predsednik. Nato je društvo poklonilo vrlim možem krasne diplome v spomin na tridesetletno delovanje v društvu. Sledil je nastop petih citrašev, tudi sledeči mični kupleti in prizorčki so prav ugajali, posebno še Francej in Milka v starem domačem plesu. Navdušenje v dvorani je doseglo vrhunec, ko je stopil na oder društveni moški zbor 34 pevcev in nato še mešani zbor 48 oseb;

zboru sta zapela vrsto umetnih in narodnih slovenskih pesmi. Zbor je pokazal, da ni samo po številu, marveč tudi po kakovosti na višku. Kot zaključek je sledila šalivka „Pol ure v zrakoplovu“, ki je vzbudila v gledalcih burno veselost. Tako je društvo dostojno in pestro proslavilo svoj veliki dan in svoje štiri jubilate brate Šparovec in Jakija Wieser. Rožan.

Gljine. Materinski dan prosv. društva se vrši v nedeljo 12. t. m. ob 3. uri pop. pri Cingelcu na Trati. Na sporedu so petje dekliškega in moškega zbora, otroški prizori, deklamacije in govor. Vabljeni!

Sveče. V nedeljo 12. t. m. imamo materinski dan. Zjutraj ob 6. uri slovesna sv. maša z nagovorom. Popoldne ob 3. uri je materinska proslava v dvorani pri Adamu. Na sporedu pozdrav, deklamacije, igra „Človeški poklici“, petje in govor. Vstopnine ni, prostovoljni darovi se pobirajo. Odbor.

Bilčovs. (Prosveta.) V nedeljo 12. t. m. priredimo ob 3. uri pri Miklavžu materinski dan z otroškimi prizori, petjem in deklamacijami — V nedeljo 19. t. m. pa priredi „Bilka“ v Škofičah v dvorani posojilnične hiše ob pol 3. uri pop. igro „Lepa Vida“. Vabi odbor.

GOSPODARSKI VESTNIK

Redite ovce na kmetijah! Splošno je opaziti, da se ta doslej zanemarjena in nerentabilna gospodarska panoga v alpskih deželah poživlja. Tako poročajo iz Tirolske in Predarlske, da redijo tamojšnji kmetje ovce v podvojenem številu. V zadnjem času propagirajo ovčerejo tudi kmetijske zbornice ter opozarjajo kmete, da narašča v državi povpraševanje po domači volni. Leta 1934 se je v našo državo uvozilo volne za 28.5 milijonov šilingov in sicer iz Avstralije. Domače volno blago najde vedno več kupcev in v zadnjem času sta bili na Nižjem Avstrijskem ustanovljeni kar dve večji tkalnici.

Deželni kmečki svet proti novi obremenitvi kmetov. Minuli četrtek se je v Celovcu sestal deželni kmečki svet k posvetovanju o nameravanim zvišanju zemljiškega davka v deželi. Primanjkljaj deželnega proračuna v znesku nad 1 milijon šilingov mora po navodilu finančnega ministrstva tekom dveh let izginiti, zakar je bilo poleg ukrepov štednje predvideno zvišanje dohodkov potom zvišanja zemljiškega davka. Kmečki svet se je odločno izjavil proti nameri zvišanja, če se ne zniža obrestna mera ter dvigne cena kmetijskim pridelkom. Od slovenske „Kmečke zveze“ se je seje udeležil svet. Anton Grill.

Se dva kratka gospodarska nasveta. Mažo za čevlje lahko izdelujemo sami. Usnje ohranjujeta v dobrem stanju in olje. Če imamo masne odpadke, jih skuhamo, dodamo nekaj olja iz kosti ter do 15% voska. Če naj je maža črna, kupimo v drogeriji takozvani nigrosin. — V času vojske so ponekod izdelovali doma tudi sveče. Za to je treba najprej pločevinastih cevi. Na enem odprtem koncu pritrdimo zamašek, iz katerega sredine vodimo vrvico, zvito iz par pavolnastih niti, po sredini cevi in jo pritrdimo s palčico na drugi strani cevi. Nato vlijemo v cev zgretega loja in ga dolijamo še večkrat, pustimo nato, da se strdi. Prej pa moramo paziti, da ostane vrvica točno v sredini cevi.

Celovski trg začetkom maja: Pšenica 40—42, rž 31—33, ječmen 22—26, oves 25—26, koruza 18 do 22, sladko seno 7—10, kisló 6—8, isto slama, grah 80 do 1.—, isto leča, fižol 35—50, krompir 20—22, goveja mast 4.— do 4.50, sirovo maslo 3.— do 4.40, slanina 3.20—5.20, sirova slanina 2.— do 2.30, svinjska mast 2.30—2.50, jajca 9—10, kokoši 3.— do 4.—, drva trda 4.— do 4.50, mehka 3.— do 4.— S za meter kratkih — **Velikovški živinski trg:** Konji 300—500, biki 65—75, pitani voli 85—95, vprežni voli 75—86, mladi voli 70—80, plemenske krave 75—85, klavne krave 60—70, telice 75—90, žive svinje 80—90, zaklani prašiči 1.25—1.30, plemenski 9—1.30 šil. za kg žive teže.

Proda se Keršičevo posestvo (ca 44 ha) na Zilici pri Podkloštru. Pojasnila daje notarska pisarna v Podkloštru (Notariats-Kanzlei, p. Arnoldstein).

42

ZANIMIVOSTI

Razstava slovenskega slikarja na Dunaju. Znani veliki slovenski slikar Tone Kralj je minule dni priredil na Dunaju razstavo svojih slik. Dasi je tam tujec, so mu dunajski umetnostni krogi dali soglasno in navdušeno priznanje. Kritiki posebno povdarjajo svojstveni slovenski značaj njegovih slik. Mnogi pa se ob njih čudijo višini slovenske slikarske umetnosti, ki je po Kraljevih slikah res dostojno zastopana. Tone Kralj je svoječasno na novo okrasil višarsko romarsko cerkev, katere lepe slike tudi naši romarji pogosto občudujejo.

Trije bratje so umrli ob isti uri. Nenavaden slučaj se je dogodil v Rimu. Bratje Bartini so se rodili kot trojčki, bili so si podobni po postavi kakor po značaju. Te dni je eden izmed njih izgubil pri neki avtomobilski nesreči življenje. Ko je o smrti izvedel drugi brat, je umrl zadet od kapi. Tretjega brata so iskali po telefonu, pa ga niso dobili, ker ga je isto uro zadela kap in je umrl. Čudna smrt trojčkov ob isti uri je vzbudila veliko pozornost.

Kako je zadela v loteriji. Neka 60letna ženica v Španiji je minuli teden zadela v loteriji glavni dobiček španske loterije v znesku pol milijona šilingov. O svojem dobitku je povedala sledeče: 46 let je igrala v loteriji in nikdar zadela. Pred nekim časom pa se ji je sanjalo, da je videla osem angelov, ki so držali vsak po sedem vrtnic. V svojem praznovanju je pomnožila ti dve številki in dobila število 64. Dolgo je nato iskala srečko s to številko in je nato odkupila nekemu možu za dvojno ceno. Lahko si mislite njeno veselje ob vesti, da je res zadela. In še njeno presenečenje, ko so ji pojasnili, da osemkrat sedem ni 64, temveč — 56.

Pasja razstava. V Frankfurtu ob Meni so otvorili te dni eno največjih mednarodnih razstav psov iz vseh dežel sveta. Razstavljenih je okoli 3300 psov, ki pripadajo 134 pasjim plemenom. Samo lovskih psov je nad 1000, drugi so ovčarji, benardinci, pritklavci in doge. Častno predsedstvo ima državni športni vodja, razdeljenih bo cela vrsta odlikovanj in nagrad. Najlepša in najplemenitejša žival, ki mora šteti najmanj 18 mesecev, dobi naslov „zmagovalke na svetovni razstavi“. Na razstavi menda ne rabijo nobenih koncertnih zborov in godb, ker jih nadomestuje lajajoči zbor.

Vsakdanje življenje v številkah. Francoski statistiki so izračunali, da človek v svojem življenju povprečno 5000 noči spi, 6500 dni dela, 800 dni hodi, 4000 dni se zabava, 1500 dni je in 400 dni pije, 500 dni pa je bolan. V vsem življenju poje 17.000 funtov kruha, 16.000 funtov mesa, 4600 funtov zelenjave, jajec in rib in popije 2000 veder vode, piva, vina, čaja in kave. Ta izračunani povprečnej se seveda — meščan.

Največ je pojedel. Dva požeruha sta rešila vprašanje, koliko more človek naenkrat jesti. Plavalni mojster Kelaman in Muray sta stavila, kateri bo več pojedel. Muray je pojedel krožnik juhe, pečeno kokoš, veliko ribo, skoro kilogram pečene, velik krožnik praženega krompirja, sveženj redkvic, štiri porcije sladoleda, velik kolač, krajec kruha, nekaj kislih kumar, krožnik jabolk, potem pa popil dve steklenici piva, vrč mleka in vrč vode. Njegov tekmeč pa ga je premagal, ker je pojedel še sedem krajcev kruha, krožnik pečencev, dva obložena kruhka in skodelico kave. No, dober tek!

Boljševiška borba proti veri. Iz Moskve poročajo, da je „Brezbožnik“, glasilo zveze ruskih brezbožnikov, priobčil razglas komisarja za delo, v katerem pravi med drugim: Mi hočemo zažgati vse cerkve sveta, mi hočemo podreti vse ječe. Množice vedno bolj občutijo, da je vera samo mreža, ki naj zadržuje napredek, zamori vest in slabi voljo. Združiti moramo milijone delavcev in kinetov pod zastavo brezbožnih borcev, da korakajo za Ljeningom. — To je načrt židovskih brezbožnikov v Rusiji.

Nevarna policija. V Spodnji Lužici na Nemškem je neko tamošnje krčmarico posestil vlomilec. Po ropotu vzbujena ga je opazila v gostilniški sobi in brž je stekla povsode, da bi ga prijeli. Sedje so se oborožili in obkolili hišo. Najpogumnejši so šli nato bližje k vratom, da bi nevarnega vlomilca opazili. Ta pa je medtem ravnodušno sedel sredi izpraznjenih steklenic in bil čudovito dobre volje. Najprej je bil izpraznil blagajno, napolnil nato nahrbtnik z jestvinami in se končno

spustil še med pijačo. Ta pa ga je „prijela“. Sedem se je dal mirno odvesti, niti njihove batine ga niso iztrezile. Ko bi ga ne bilo prijelo tisto, kar je bilo v steklenicah, bi ga orožniki brčkone še danes ne imeli.

V Ameriki prodajajo hiše v trgovinah. V New Yorku je velika trgovina začela prodajati hiše za pulptom. Zadostuje celo kratka dopisnica, ki jo oddaš na pošti. Drugi dan po naročilu pridrda poseben avto ter pripelje naročeno hišo „na dom“, kamor pač želiš. Trgovina prodaja 15 vrst hiš od 25.000—60.000 šilingov za hišo. Hiše imajo temelje iz cementa, stene ali iz cementa ali asbesta, v hiši pa še poleg opreme radioaparati, električna ura, električna ventilacija i. dr. Za dva dni daje trgovina še potrebščine za kuho in malo knjižnico na razpolago. Torej vsekakor „kamod“ je tam v Ameriki.

Takih rož bi bilo pri nas. Nadvse čudna rastlina raste v Arabiji, kjer jo imenujejo „roža smejanja“. Rastlina ni visoka, njeno cvetje je rumeno, iz njega se razvijejo 2—3 semenska zrna. Ta zrna Arabci suše, zmeljejo v droben prah ter ta prah potem nosljajo kakor tobak. Kdor ponoslja ščepec tega prahu, se mu začne goditi tako, kakor tistemu, ki je vdihaval plin za smejanje. Najprvo se venomer smeje, potem začne plesati in noretiti kakor bi bil pijan. Čez dalj časa pa pretirana veselost preneha in možak začne na ves glas smrčati.

Vabilo

na

redni občni zbor

Hranilnega in posojilnega društva v Celovcu (Spar-u. Vorschussverein in Klagenfurt), reg. zadr. z n. z.,

ki se vrši

v četrtek dne 16. majnika 1935 ob 10. uri dopoldne v poslovnih prostorih v Pavličevi ul. 7 v Celovcu.

Dnevni red:

1. Poročilo o letnem računu.
2. Volitev odbornikov in nadzornikov.
3. Slučajnosti.

K obilni udeležbi vabi člane

35

Odbor.

„Gorjanci“ iz Kotmare vasi

priredijo

v nedeljo dne 12. majnika 1935 ob 3. uri popoldne v Domu sv. Jožefa v Hodišah lepo zgodovinsko igro

Sv. Elizabeta

Sodelujejo tudi pevci.

41

Vabi odbor.

Sveče za prvo obhajilo s slovenskim napisom se poceni dobijo v trgovini s svečami Siebert, Celovec, Stauderhaus. Razpošiljamo tudi na deželo. 36

Zahvala.

Ni nam mogoče, da bi se vsakemu osebno zahvalili za neštivilne dokaze iskrenega sučustva in za mnoge krasne vence in cvetlice o priliki nepričakovane smrti našega soproga in očeta, gospoda

dr. med. Matka Jug-a

zdravnika v Borovljah,

za to izrekamo tem potom vsem najtoplejše zahvalo. Še posebej se zahvaljujemo slovenskim pevcem za žalostinke na domu in ob grobu, č. g. duhovnikom za tolažilne besede ob grobu, zastopstvu prostovoljne požarne brambe v Borovljah, zastopstvu Političnega in gospodarskega društva za Slovence na Koroškem v Celovcu, neštevilnim pogrebem iz krogov zvestih pacientov in vsem drugim sočustvujočim od blizu in daleč.

V Borovljah, v aprilu 1935.

Žalujoči zaostali:

Vida in Zora Jug, hčerki. Justa Jug, sopr.